

שלכם, ואין המוכר יכול להקדישם.
והני מילי הוא דקייצי דמיינהו – דינו של רב כהנא נאמר רק אם
דמיהם של הדלועים היו קצובים, אבל לא קייצי דמיינהו – אבל אם
לא היו דמיהם קצובים, פרשיות מרייהו קיימי – הרי הקונים לקוחים
על מנת להחזירם, משום שאין דעתם סומכת לקנותם, שמא ירצו
הבעלים למוכרם ביותר, והרי הדלועים שייכים לבעלים וישפיר
אקדיש – וחל ההקדש.
הגמרא מביאה ברייתא העוסקת בנידון הדומה לדינו של שמואל:
תנו רבנן, חבר הלוקח ירק מן השוק מידי עם הארץ, שהלוקח ממנו
ירקות צריך לעשרן, משום שעם הארץ חשוד שאינו מעשר, ויפיר
החבר את הירק היפה והיפה אותו בצד, ולא גמר בדעתו לקנות
אותו, אפילו אם עושה כן כל היום כולו, לא קנה, ולא נתחייב
במעשר, שהרי כשהגביה את הירק לא התכוון לקנותו, אלא רק
לברור אם הוא יפה. אולם אם גמר בלבו לקנותו, קנה, ונתחייב
במעשר כדון דמאי. וכיון שקנה, אם רוצה להחזירו ולחזור בו
מהמקח בלי להפריש מעשר, אי אפשיך – אינו יכול, כיון ששקבר
נתחייב במעשר, וחבר אינו מוציא מתחת ידו דבר שאינו מתוקן.
וכן לעשרו ולהחזירו אחר כך למוכר אי אפשיך, כיון ששקבר מפתיתו
בדמים – שהרי מפתית מן הירק את המעשר שנפריש ממנו, ונמצא
שהוא מפסיד את המוכר, שנחזיר לו פחות ממה שלקח ממנו ואינו
משלם לו בעד זה. הא פיצד ינהג בו החבר אם רוצה להחזירו,
מעשרו, ונותן את המעשר ללוי, ונותן לו – לבעל הבית דמי מעשר
שהפחית מהירק, ואת שאר הירק מחזיר לו כמו שהוא.
מקשה הגמרא: אטו – וכי משום דקבר בלבו לקנות, קנה ונתחייב
במעשר, הרי לא עשה בהם קנין, שלא הגביהם על דעת לקנותם,
ובמה שגמר בליבו בלי קנין אינו קונה, ומדוע אינו יכול להחזירו
ולחייטס מחיוב המעשר.
מיישבת הגמרא: אמר רב הושעיא, הלא, באדם ורא שמים עסקינו,
שכיון שגמר בליבו לקנות שוב אינו חוזר בו, ולכן די בכך כדי
לחייטס במעשר כאילו עשה קנין גמור. ופגיון רב ספרא, שמאחר
שגמר בלבו שוב לא חזר בו, משום דקייצי בנפשיה – שקיים בעצמו
את הפסוק (תהלים טו ב) 'ודבר אמת בלבי'. שבשעה שקרא רב
ספרא קריאת שמע, בא אדם ואמר לו 'מכור לי חפץ פלוני בכך
וכך', ולא השיבו רב ספרא. סבר האיש שרב ספרא אינו משיבו
משום שרוצה יותר ממון בעד החפץ, והציע לקנותו בדמים
מרובים. לאחר שסיים רב ספרא קריאת שמע, אמר לאיש שיטול
את החפץ בסכום המועט שהציע בתחילה, משום שכבר גמר
בליבו למכרו לו בסכום זה, ולא רצה לחזור בו ממה שגמר בליבו.

משנה

נאמר בתורה (ויקרא יט לו) 'מאזני צדק אבני צדק איתת צדק וזין
צדק יקיה לכם'. ציוותה בזאת התורה לדקדק היטב בעשיית כל
סוגי המדות והמשקולות, שהלא אם לא יהיו מדויקים נמצא
שהקונה משלם על מדה שלמה ומקבל מדה חסרה. ואף מדות
שנעשו כתיקונן, נפגמות במהלך השימוש בהם, ומשנתניו דנה מה
הם החיובים המוטלים על בעליהם למנוע זאת. הסימון – סוחר
שקונה כמויות גדולות יחד ומוכרן לסוחרים קטנים, מקנה – מנקה
מדותיו – כלים שמודר בהם משקים, ממה שנדבק ונקרש בהם.
אחד לשלשים יום – פעם בשלושים יום, משום משקה הנדבק
בדפנות הכלים, ואילו בעל הבית, שמוכר פחות מהסיטון, ונדבק
פחות משקה בכליו, מנקה רק אחד לשנים עשר חדש.
רבן שמעון בן גמליאל אומר, חילוף הדברים – הדינים הם בהיפך
ממה שאמר תנא קמא, שהסיטון כיון שמוכר תמיד ומשתמש
בכליו כל שעה, אין המשקים מספיקים להיקרש ולהדבק בכליו,
ועל כן די לו לקנות רק פעם בשנים עשר חודש. ואילו בעל הבית
שאינו מוכר כל שעה, אחרי כל מדידה נדבקת שארית המשקה
לכלים, ולכן עליו לקנות כל שלושים יום.
הנוני – סוחר קטן המוכר להרבה אנשים וכמויות קטנות, מקנה

ומדובר בגון שהחנוני נטלה – נטל את הצלוחית כדי למוד – למדור
בה את השמן שיתן לחינוק, ובזה התחייב בשמירתה, והיה אסור לו
להחזירה לידי החינוק, אף שמתחילה היתה כאן אבידה מדעת.
וכבר קנה – ודין זה הוא כדינו של רבה, דאמר רבה (ב"מ לא), לגבי
תלמיד חכם או זקן הרואה מציאה, ואין זה לפי כבודו להתעסק
בהחזרתה, שהדין הוא שפטור מלהחזירה. ואף על פי כן אם ראה
בהמה והפשיטה – היכה אותה במקל, נתחייב בה – התחייב
בהחזרתה. וכן כאן, אף על פי שהחנוני פטור על הצלוחית, כיון
שהאב משרה ליד החינוק והרי זו אבידה מדעת, מכל מקום אם
החנוני לקחה כדי למדוד בה התחייב בשמירתה, ואסור להחזירה
לידי החינוק.
מקשה הגמרא: אימור דאמר רבה – יתכן שרבה לא אמר שהכנישה
התחייב בה אלא כבעלי חיים, משום דאנקטיניהו ניקרא פרייתא –
שבמכה שהיכה אותם הרגילים לברוח וללכת רחוק, ולכן התחייב.
אבל פי האי נאט – באופן זה שהחנוני לא הזיק במעשהו, מי אמר
– אה גמ בזה אמר רבה שהחייב בשמירתה.
מתרצת הגמרא תירוצי אחר: אלא, אמר רבא, אני ואמורא אחר
שהוא ארי ששכחורה, תריגמנה – ביארנו את המשנה הזו. ומנו –
מיהו אותו אמורא, רב ורוא. וכך ביארנו. הלא פטא עסקינו, בגון
שהחנוני נטלה כדי למוד בה לאחריה, ולא לצורך אביו של
החינוק. ובידנו של אדם השואל חפץ שלא מדיעת הבעלים קא
מיפליג – נחלקו. קר – רבי יהודה קבר, ששואל שלא מדעת שואל
היו – מתחייב כשואל, ואם החזיר את החפץ למקום שממנו לקח
אותו, יצא ידי חובתו ופטור מכאן ואילך. וכיון שהחנוני החזיר
את הצלוחית לידי החינוק שממנו נטלה, שוב אינו מתחייב עליה
כלל. וקר קבר – רבנן סוברים, ששואל שלא מדעת גולן היו –
מתחייב בחיובי גולן, שאינו נפטור גם אם החזיר את החפץ למקום
שממנו נטל, וחייב בשמירה עד שיחזיר את החפץ לידי הבעלים,
כמו שנאמר (ויקרא כג ה) 'והשיב את הגולה אשר גול', ובהשבת
הצלוחית לידי החינוק אין החנוני יוצא ידי חובת השבה.
הגמרא שבה לעצם דברי שמואל, שהובאו לעיל (פג) בדרך אגב,
ומבארת אותם: גופא, אמר שמואל, הנוטל בלי מן האומן כדי
לבקרו – לבדוק ולראותו, אם יפה הוא ויקנהו, או שאינו יפה
ויחזירו לו, ונאנס בקרו כגון שנפל מידו ונשבר, חייב.
ומבארת הגמרא בדבריו: והני מילי הוא דקייצי דמיה – דינו של
שמואל נאמר רק בדבר קטן, שדמי קצובים, ומשום כך סמכה
דעתו של הלוקח לקנותו כבר בשעה שגביה, ולכן מתחייב
כשנטל את החפץ לבקרו.
הגמרא מביאה שני מעשים שנפסק בהם הדין בדומה לדינו של
שמואל: ההוא נקרא – מעשה באדם אחד דעל לבי טפחא – שנכנס
לבית הטבח המוכר בשר, ואנפה אטמא דקייצא – הגביה ירך של
בהמה, כדי לראות אם היא שמנה או כחושה, לדעת אם לקנותה
או לא. פתרי דקא אנפה – בזמן שהגביה אותה, אהא פרישא מרמא
מיניה – בא פרש הרוכב על סוס ולקחה ממנו. אהא לקמיה דרב
יימר – בא הטבח ותבעו לדין לפני רב יימר, חייביה לשלומי דמיה
– חייב את האיש לשלם לטבח את דמי הבשר.
והני מילי הוא דקייצי דמיה – דין של רב יימר נאמר רק באופן
שמחזירו של הבשר היה קצוב, ומשום כך כבר בשעת ההגבהה
סומכת דעתו של הלוקח לקנותו אם ימצא חן בעיניו, ולכן ההפסד
הוא שלו.
מעשה נוסף: ההוא נקרא, דאיתת קארי לפום נהרא – שהביא
דלועים לשפת הנהר למוכרם. אהו בולי עלמא – באו כל האנשים
ושקול קרא קרא – לקחו כל אחד מהם דלועים כדי לקנותם. וכיון
שלא ראה בעל הדלועים מי לקח, ולא ידע ממני לדרוש את
מעותיו, אמר להו, הרי הן מוקדשין לשמים – הדלועים שלקחתם
יהיו הקדש, ואסורים עליכם.
אהו לקמיה דרב כהנא – באו הקונים לדין לפני רב כהנא. אמר להו
רב כהנא, אי אדם מקדיש דבר שאינו שלו, וכיון שהגבהתם את
הדלועים כדי לקנותם, וזיתם בהם כדינו של שמואל, והרי הם

המשך ביאור למסכת בבא בתרא ליום חמישי עמ' א

1	מְדוּתָיו פְּעָמִים בְּשַׁפָּת – פעמיים בשבוע, שכיון שהוא טרוד	8	ישקלו יותר. וּמִקְנָה את כפות המֵאֲזָנִים עצמם שעליהם הניח את
2	בלקוחותיו, לא חייבוהו לרוקן את הכלי שהוא מודד בו לתוך כליו	9	הבשר הלח, עַל כָּל מִשְׁקָל וּמִשְׁקָל, שכיון שיש להם בית קיבול
3	של הלוקח לגמרי, ומחמת כן נדבק משקה רב בכליו, ועליו לקנחם	10	נשאר המשקה דבוק ומכביד את כף המאזנים.
4	פעמיים בשבוע.	11	אָמַר רַבִּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל, בַּמָּה דְּבָרִים אָמוּרִים שיש חיוב לנקות
5	המשנה מביאה דינים נוספים הנוהגים בחנוני: וְהַחֲנוּנִי גַם מִמָּחָה	12	את המדות והמשקולות, בְּשׁוּקָל וּמוֹדֵד דָּבָר לַח, שאם לא ינקה
6	– מקנח את השומן והלכלוך מאבני מִשְׁקָלוֹתָיו ששוקל בהם דבר	13	יקרוש על הכלי ותשתנה מדתו, אֲבָל פְּדָבָר יֵבֶשׁ אֵינוֹ צָרִיךְ לנקות
7	לח ובשר, פְּעַם אֶחָת בְּשַׁפָּת, לפי שאם ישאר הלכלוך דבוק בהם	14	כלל שהרי לא נדבק מאומה.

בבא בתרא דף פח עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום חמישי) רנה

ה' אֶלְהִיקָה כָּל עֲשֵׂה אֱלֹהִי הָרִי שֶׁהַפְּסוֹק מְכַנֶּה אֶת עֵינֵי הַמְּדוּת
 בִּלְשׁוֹן 'אלה', וּמוֹכַח שֶׁהַרְמָאוֹת בַּמְּדוּת חֲמוּרָה מִעֲרִית שֶׁהִרִי
 נוֹסֵף בָּהּ הָאוֹת ה"א.
 מִבְּרֵית הַגְּמָרָא: וְכֵּן מִשְׁמַע דְּהָא 'אל' לִשְׁוֹן קִשָּׁה הוּא, שֶׁתִּלְמַד
 מִכֶּן שֶׁתּוֹעֲבוֹת אֵלּוּ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם לִשְׁוֹן זֶה, הֵם עֲוֹנוֹת חֲמוּרִים.
 מִבְּאֵרֵת הַגְּמָרָא: דְּתַנִּיב בִּיחֻקָּאֵל (יז) כִּשְׁהִתְנַבֵּא מִהּ יַעֲשֵׂה מֶלֶךְ
 בְּבֹל כְּשִׁיבּוֹא לִירוּשָׁלַיִם, אֶחָד מִהַדְּבָרִים זֶה 'וְאֵת אֱיִלֵּי הָאֶרֶץ לָקַח',
 וְהֵינּוּ הַחֻקִּים וְהַתְּקִיפִים. הָרִי שֶׁלִּשְׁוֹן אֵל הוּא לִשְׁוֹן חֻזֶּק. מִצִּינוּ
 אִם כֵּן שֶׁהַלִּשְׁוֹן 'תּוֹעֲבוֹת הָאֵל' הָאֵמּוּרָה בַּעֲרִית מִלְּמִדָּה עַל
 תּוֹעֲבָה קִשָּׁה, וּמִמִּילָא אֲנִי יוֹדְעִים שֶׁהַלִּשְׁוֹן 'תּוֹעֲבוֹת הָאֵל'
 הָאֵמּוּרָה בַּמְּדוּת מִלְּמִדָּה עַל תּוֹעֲבָה יוֹתֵר קִשָּׁה, שֶׁהִרִי נוֹסֵפָה
 הָאוֹת ה"א.
 שׂוֹאֵלֵת הַגְּמָרָא: וְהִרִי נָפִי עֲרִית נָפִי הִתְנִיב (וּיְקָרָא יח כט) 'כִּי כָּל אֲשֶׁר
 יַעֲשֵׂה מִכָּל הַתּוֹעֲבוֹת הָאֵלֶּה' וגו', מִצִּינוּ אִם כֵּן גַּם בַּעֲרִית אֶת
 הַלִּשְׁוֹן 'אלה'. מְשִׁיבָה הַגְּמָרָא: הַפְּסוֹק הַהוּא שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ הַלִּשְׁוֹן
 'אלה' בַּעֲרִית, וְהִנֵּה בֹא הָאֵלּוֹת אֶת חֲמוּרָתָן, אֲלָא רַק לְמַעֲוָיָה
 מִדּוֹת מְכַרְתָּ. שֶׁמֵּאַחֵר וְרֵמָאוֹת בַּמְּדוּת נִקְרָא 'תּוֹעֲבוֹת', הִיָּה
 אֲפֶשֶׁר לִטְעוֹת שֶׁגַּם זֶה בְּכָלֵל מִהּ שֶׁכְּתוּב (סו) 'כָּל אֲשֶׁר יַעֲשֵׂה מִכָּל
 הַתּוֹעֲבוֹת' וגו' שֶׁחִיּוּבָם כֵּרָת, לִכֶּךָ מוֹסִיף הַפְּסוֹק אֶת תִּיבַת 'אלה',
 לִלְמַד שֶׁרַק בָּאֵלּוּ שֶׁנֶּאֱמָרוּ קוֹדֵם דִּהֵינּוּ עֲרִית, יֵשׁ עֹנֵשׁ כֵּרָת, וְלֹא
 בִּמְרֻמָּה בַּמְּדוּת.
 שׂוֹאֵלֵת הַגְּמָרָא: וְאֵלָּא מֵאֵי עוֹדִיפִיָּהּ – כִּיּוֹן שֶׁבַּמְּדוּת אֵין כֵּרָת
 וּבַעֲרִית יֵשׁ, אִם כֵּן בְּמַה קִּשָּׁה עֹנֵשׁ שֶׁל הַמְּרָמִים בַּמְּדוּת מִעֹנֵשׁ
 שֶׁל הַנִּכְשָׁלִים בַּעֲרִית. מִבְּאֵרֵת הַגְּמָרָא: דְּתַנִּיב – בַּעֲרִית, גַּם אִם
 נִכְשַׁל וְעֵבֶר הָאֵל אֲפֶשֶׁר תִּשְׁכַּח וּמוֹעִילָה לּוֹ לִכְפֹּר עַל הַחֲטָא
 וּלְהַנְצִל מִהָעֹנֶשׁ, וְהָכֵּא גַבִּי הַמְּרָמָה בַּמְּדוּת, לֹא אֲפֶשֶׁר תִּשְׁכַּח,
 שֶׁכִּיּוֹן שֶׁעֵבֶר עַל אִיסוּר גֹּזֵל, אֵין מוֹעִילָה תְּשׁוּבוֹתָ עַד שִׁיחְוִיר
 גִּילְתָּהּ, זֶה שֶׁגֹּזֵל אֶת הָרִבִּים, אֵינוֹ יוֹדֵעַ לְמִי לְהַשִּׁיב וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ
 כִּמְהָ, זֶה חֲמוּרָת הָעֹשֶׂה עוֹל בַּמְּדוּת יוֹתֵר מִהַנְּכַשֵּׁל בַּעֲרִית.
 הַגְּמָרָא מוֹסִיפָה בַּעֲנֵין חֲמוּרָה עוֹן הַגֹּזֵל מִחֲבוּרֵי: וְאֵמֵר רַבִּי לִוִּי, קִשָּׁה
 עוֹן גָּזֵל כְּשֶׁגֹּזֵל מִהֵדִיּוֹת יוֹתֵר מִגֹּזֵל מִגִּבּוֹרֵת (יז) – מִתְּקִדֵּשׁ, שֶׁהָאֵל
 מִהֵדִיּוֹת הַקִּדְּשִׁים בּוֹ הַכֹּתִיב כְּשִׁדְיֵיבֶר בַּעֲנִינוּ, תִּיבַת חֲטָא לְפָנֵי תִיבַת
 מַעֲלָה, שֶׁנֶּאֱמַר לְגַבִּי כּוֹפֵר בַּמִּזְוֵן חֲבוּרֵי (וּיְקָרָא כה) 'נֶפֶשׁ כִּי תִקְטָא
 וְיַמְעֵלָה מֵעַל בָּהּ' וְכִחֵשׁ בְּעַמְּתוֹ' וגו', מִבּוֹאֵר בַּפְּסוֹק שֶׁמִּשְׁמַע
 הַכַּחֲשָׁתוֹ בְּדַבָּר מִיֵּד נִקְרָא חֲטָא, וְזֶה – הַגֹּזֵל מִן הַקִּדְּשִׁים הַקִּדְּשִׁים
 בּוֹ הַכְּתוּב תִּיבַת מַעֲלָה לְתִיבַת חֲטָא, שֶׁנֶּאֱמַר לְגַבִּי מוֹעֵל בַּהֲקִדֵּשׁ
 (וּיְקָרָא פה טו) 'נֶפֶשׁ כִּי תַמְעַל מֵעַל הַקְטָא בְּשִׁגְגָה מִקְדָּשִׁי ה'', מִבּוֹאֵר
 שֶׁאֵינוֹ נִקְרָא חֲטָא עַד שֶׁנִּהְיָה מִהַגִּילּוּל. מִצִּינוּ אִם כֵּן שֶׁחֲמוּרָה עוֹן
 גֹּזֵל מִהֵדִיּוֹת יוֹתֵר מִהַקְדֵּשׁ, שֶׁבַּהֲדִיּוֹת נִחֲשָׁב שֶׁעֵבֶר עַל עוֹן הַגֹּזֵל
 לְפָנֵי שֶׁנִּהְיָה מִהּ שֶׁאֵין כֵּן בַּהֲקִדֵּשׁ.
 הַגְּמָרָא מְבִיאָה מִיֵּמְרָא נוֹסֶפֶת בְּשֵׁם רַבִּי לִוִּי: וְאֵמֵר רַבִּי לִוִּי, בּוֹא
 וְיֵאָהֵר שְׁלֹא כְּמִדַּת הַקִּדְּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רַחֲמָן, וּמִדַּתוֹ הַטּוֹבָה
 מְרֻבָּה וְלִכְךָ בִּרְכָתוֹ מְרֻבָּה מִקְּלָלָתוֹ, מִדַּת בִּשְׁרִי דָּם, שֶׁהוּא אֵינוֹ
 רַחֲמָן כָּל כָּךְ, וְקִלְלָתוֹ מְרֻבָּה מִבְּרָכָתוֹ. וְלִמְדֵנוּ זֹאת מִמֶּה שֶׁהִקְדִּישׁ
 בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁבָרַךְ אֶת יִשְׂרָאֵל, בִּירְכָם בְּעֲשָׂרִים וְשִׁתִּים אוֹתִיּוֹת,
 וּכְשֶׁקִּלְלָהּ, קִילְלָהּ רַק בְּשִׁמְנֵה אוֹתִיּוֹת.
 הַגְּמָרָא מְבִאֵרֵת הֵיכָן מִצִּינוּ שֶׁבִּרְכָם בַּעֲשָׂרִים וְשִׁתִּים וְקִלְלָהּ
 בְּשִׁמְנֵה. מִבְּאֵרֵת הַגְּמָרָא: בְּרַךְ בְּעֲשָׂרִים וְשִׁתִּים בִּפְרֶשֶׁת הַבְּרָכוֹת
 שֶׁבָּה הַקִּדְּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְבָרֵךְ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁמִּתְחִילָה מִהַפְּסוֹק
 'אִם בְּחֻקֵּי תִלְכוּ' (וּיְקָרָא כו א), שֶׁמִּתְחִיל בְּאוֹת אֶלֶף, וְנִמְשַׁכֵּת עַד
 הַפְּסוֹק 'וְאֵלֶּיךָ אֶתְּכֶם קוֹמִימוֹת' (שם כו ב), שֶׁמִּסְתַּיִם בְּאוֹת תִּי', הִרִי
 לָנוּ שֶׁבְּרָכוֹת הַקִּבָּלָה כּוֹלְלוֹת אֶת כָּל הָעֲשָׂרִים וְשִׁתִּים אוֹתִיּוֹת.
 מִמְּשִׁיכָה הַגְּמָרָא לְבָאֵר: וְקִלְלָהּ בְּשִׁמְנֵה, מֵיֵאָם בְּחֻקֵּי תִלְכוּ
 (וּיְקָרָא כו טו), שֶׁזֶה הַפְּסוֹק הָרֵאשׁוֹן בִּפְרֶשֶׁת הַקִּלְלוֹת, שְׁפּוּתָה בְּאוֹת
 וָאֵלֶּיךָ, וְנִמְשַׁכֵּת הַפְּרָשָׁה עַד 'וְאֵת חֻקֵּי תִלְכוּ נִפְשָׁם' (שם כו ג), שֶׁזֶה
 הַפְּסוֹק הָאַחֲרוֹן בְּקִלְלוֹת, שֶׁמִּסְתַּיִם בְּאוֹת מֵם. נִמְצָא אִם כֵּן
 שֶׁהַקִּלְלוֹת כּוֹלְלוֹת אֶת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁבֵּין הָאוֹת וָאֵלֶּיךָ לְאוֹת מֵם, שֶׁהֵם
 רַק שְׁמוֹנֶה.
 וְאֵלֶּיךָ מִשְׁה רַבִּינוּ, כְּשֶׁבָרַךְ – אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, נִאֲמָרָה בְּרָכָתוֹ רַק
 בְּשִׁמְנֵה אוֹתִיּוֹת. וּכְשֶׁקִּלְלָהּ, הִיָּה זֶה בְּעֲשָׂרִים וְשִׁתִּים אוֹתִיּוֹת.
 וּמִבְּאֵרֵת הַגְּמָרָא: בְּרַךְ בְּשִׁמְנֵה אוֹתִיּוֹת, שֶׁבְּרָכָתוֹ מִתְחִילָה

הַמְּשִׁנָּה מוֹסִיפָה דִּינִים בְּאוֹפֵן הַשְּׁקִילָה וְהַמְּדִידָה: וְתַנִּיב הַמּוֹכֵר
 לְהַכְרִיעַ לוֹ טַפָּח – לְהוֹסִיף עַל מִשְׁקַל הַבִּשְׂרָ עַד שְׁמוֹת הַמֵּאֻזְנִים
 יִהְיֶה נוֹטָה טַפָּח לְצַד הַבִּשְׂרָ. וְאִם לֹא הַכְרִיעַ לוֹ בִּשְׁעַת הַשְּׁקִילָה,
 כְּגוֹן בְּמִקּוֹם שֶׁלֹּא נִהְיָ כֵּן, אֲלֵא הָיָה שׁוֹקֵל לוֹ עֵין בְּעֵין – בְּצִמְצוּם,
 נִתָּן לוֹ גִּירוּמִין – תּוֹסֶפֶת מֵעַט עַל הַכִּמּוֹת. וְשִׁיעוֹר הַהוֹסֵפָה הוּא
 אֶחָד לְעִשְׂרֵה בָּלָח – שִׁיּוֹסִיף עֲשִׂירִית לֹוג עַל כָּל עֲשֶׂרָה לֹוגִין, שֶׁזֶה
 אֶחָד מִמֵּאֵה, וְאֶחָד לְעִשְׂרִים בִּיבֵשׁ – חֶלֶק שֶׁל אֶחָד מִעֲשָׂרִים
 בְּלִיטָרָא יוֹסִיף עַל כָּל עֲשָׂרִים לִיטָרָא. שֶׁזֶה אֶחָד מֵאַרְבַּע מֵאוֹת.
 דִּין נוֹסֵף: הַמּוֹכֵר לְחִבְרֵי סָאָה בְּמִקּוֹם שֶׁנִּתְּנָה לְמִדּוֹ – לְמִדּוֹ בְּמִדָּה
 דְּקָה כְּגוֹן שְׁמוּדִים כָּל קָב בְּפָנֵי עֲצֻמוֹ, לֹא יוֹדֵם בְּנִיבָה שֶׁל סָאָה, לְפִי
 שֶׁמִּפְסִיד בּוֹה שֶׁמִּקְבֵּל רַק הַכְּרַעָה אֶחָת עַל הַכָּל וְלֹא עַל כָּל
 שְׁקִילָה. וְכֵן בְּמִקּוֹם שֶׁנִּהְיָ תִּמִּיד לְמִדּוֹ בְּנִיבָה, לֹא יוֹדֵם בְּרַקָּה,
 שֶׁהַפְּסִיד הוּא לְמוֹכֵר שֶׁצָּרִיךְ לְהַכְרִיעַ עַל כָּל קָב וְקָב בְּפָנֵי עֲצֻמוֹ.
 דִּין נוֹסֵף לְנִהְיָ כְּפִי מִנְּהַג הַמּוֹכֵר: מִקּוֹם שֶׁנִּהְיָ לְמַחֲזִק – לְהַסִּיר
 הַגֹּדֶשׁ מִכְּלִי הַמִּדָּה כִּדִּי שֶׁתִּשְׁאַר הַכִּמּוֹת מִצִּמְצוּמָתָהּ, לֹא יוֹדֵשׁ,
 וְאִפְּלוּ כְּשֶׁהַקּוֹנֵה מוֹסִיף לוֹ דָּמִים עַל כָּךְ אוֹ כְּשֶׁהַמּוֹכֵר מוֹחֵל. כִּמוֹ
 כֵּן בְּמִקּוֹם שֶׁנִּהְיָ לְגִידוּשׁ, לֹא יִמְחֹק וְאִפְּלוּ כְּשֶׁמִּפְחִית לוֹ בַּתְּמוּרָה
 מִן הַדָּמִים אוֹ כְּשֶׁהַלּוֹקֵחַ מוֹחֵל. אֲלָא לְעוֹלָם יֵשׁ לְמִדּוֹ רַק כִּמְנַהֵג
 הַמְּדִידָה.
גְּמָרָא
 שֶׁנִּינוּ בַּמְּשִׁנָּה שֶׁצָּרִיךְ לְהוֹטוֹת הַמֵּאֻזְנִים טַפָּח לְצַד הַבִּשְׂרָ. מִבְּרֵית
 הַגְּמָרָא: מִנְּהַי מִילָּה. מִבְּאֵרֵת הַגְּמָרָא: אֵמֵר רִישׁ לְקִישׁ דְּאֵמֵר קְרָא
 (דְּרַבִּים כה טו) 'אֶכְּן שְׁלֵמָה וְצִדְקָה יִהְיֶה לָךְ', וְתִיבַת 'צִדְקָה' מִיּוֹתֶרֶת
 שֶׁהָאֵל כִּבֵּר נֶאֱמַר שֶׁצָּרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה שְׁלֵמָה דִּהֵינּוּ כְּתִיקוּנָה, אֲלָא
 וְדֵאִי בֵּאָה לְלַמְּדֵנוּ שֶׁאֵין שְׁמוּדָת בִּשְׁוֹה מִכָּל מִקּוֹם צִדְקָה מִשְׁלָךְ וְתֵן
 לוֹ – הוֹסֵף לוֹ מִשְׁלָךְ יוֹתֵר מִמֶּה שֶׁמִּגִּיעַ לוֹ עַל פִּי דִין, עַל יְדֵי
 שֶׁתְּכִירֵי בִּשְׁקִילָה לְטוֹבָתוֹ. מִקְּשָׁה הַגְּמָרָא: אֵי הָיָה שִׁישׁ לְהַכְרִיעַ
 טַפָּח מִדִּין תּוֹרָה, אֵימָא סִיפָא, הָיָה שׁוֹקֵל לוֹ עֵין בְּעֵין – בִּשְׁוֹה, נִתָּן
 לוֹ גִּירוּמִין. וְאֵי הַכְּרַעָה דְּאִירוּיָא, הִיבֵי וְהִיב לִיָּה עֵין בְּעֵין, וְאִף
 שֶׁמוֹסִיף לוֹ לְאַחֵר מִכֵּן, הִרִי עוֹבֵר עַל דִּין תּוֹרָה שֶׁצָּרִיךְ לְהַכְרִיעַ
 בִּשְׁעַת הַשְּׁקִילָה.
 הַגְּמָרָא חֲזוּרָה בָּהּ וּמִבְּאֵרֵת אֶת הַדְּרָשָׁה שֶׁל רִישׁ לְקִישׁ עַל הַסִּיפָא.
 מִבְּאֵרֵת הַגְּמָרָא: אֵלָּא רִישָׁא שֶׁצָּרִיךְ לְהַכְרִיעַ בִּשְׁעַת הַשְּׁקִילָה, אֵינָה
 מִדִּין תּוֹרָה, אֲלָא מְדוּבָר בְּמִקּוֹם שֶׁנִּתְּנָה לְעֲשׂוֹת כֵּן. וְכִי אֵימֵר דְּרִישׁ
 לְקִישׁ אֵימָא אֲתָמֵר, כְּתוּב בְּסִיפָא הָיָה שׁוֹקֵל לוֹ עֵין בְּעֵין נִתָּן לוֹ
 גִּירוּמִין, וְעַל זֶה יֵשׁ לְבַרְרָה מִנְּהַי מִלִּי שֶׁאֵם לֹא הַכְרִיעַ צָרִיךְ לִיתֵן
 תּוֹסֶפֶת לְאַחֵר מִכֵּן. וְעַל זֶה אֵמֵר רִישׁ לְקִישׁ, דְּאֵמֵר קְרָא 'וְצִדְקָה' צִדְקָה
 מִשְׁלָךְ וְתֵן לוֹ.
 מִבְּרֵית הַגְּמָרָא: וְכִמְהָ הִיא תּוֹסֶפֶת זוֹ שֶׁנִּקְרָא גִירוּמִין. מְשִׁיבָה
 הַגְּמָרָא: אֵמֵר רַבִּי אֲבָא בְּרַם מִלְּאֵמֵר רַב, אֶחָד מִעֲשָׂרָה בְּלִיטָרָא
 בָּלָח לְעִשְׂרֵה לִיטָרִין – עֲשִׂירִית לִיטָרָא מוֹסִיף בְּכָל פַּעַם שֶׁשׁוֹקֵל
 עֲשֶׂרָה לִיטָרִין שֶׁל לָח, וְהֵינּוּ אֶחָד מִמֵּאֵה.
 שֶׁנִּינוּ בַּמְּשִׁנָּה: שִׁיעוֹר הַתּוֹסֶפֶת הוּא אֶחָד לְעִשְׂרֵה בָּלָח וְאֶחָד
 לְעִשְׂרִים בִּיבֵשׁ וְכו'. וְהִנֵּה שִׁיעוֹר הַהוֹסֵפָה בְּדַבָּר לֹח כִּבֵּר הַתְּבָאֵר
 לְעֵיל שֶׁהוּא אֶחָד מִמֵּאֵה, וְעַתָּה מִבְּרֵית הַגְּמָרָא כִּמְהָ הוּא שִׁיעוֹר
 הַתּוֹסֶפֶת שִׁישׁ לְהוֹסִיף בְּדַבָּר יִבֵּשׁ. אֵימָא יָהוּ, הִיבֵי קְאָמֵר – מִדֵּי
 כּוֹנוֹת הַמְּשִׁנָּה כְּשֶׁכְּתוּבָה 'אֶחָד לְעִשְׂרִים בִּיבֵשׁ'. הָאֵם תִּיבּוֹת 'אֶחָד
 מִעֲשָׂרָה' מִתִּיחֶסֶת רַק לְגַבִּי לָח, וְהַמְּשִׁנָּה מִתְּבָאֵרֵת שֶׁצָּרִיךְ לִיתֵן
 אֶחָד מִעֲשָׂרָה בָּלָח תּוֹסֶפֶת לְעִשְׂרֵה דָּלָה, וְהֵינּוּ חֶלֶק שֶׁל אֶחָד
 מִמֵּאֵה, וְאֶחָד מִעֲשָׂרִים בִּיבֵשׁ לְהוֹסִיף לְעִשְׂרִים דִּבְשָׁה, וְהֵינּוּ אֶחָד
 מֵאַרְבַּע מֵאוֹת. אוֹ דְּלִמָּא שֶׁתִּיבּוֹת 'אֶחָד מִעֲשָׂרָה' מִתִּיחֶסֶת גַּם
 לְגַבִּי מִהּ שֶׁכְּתוּב 'לְעִשְׂרִים דִּיבֵשׁ' וְכֵן הַבִּיאוֹר, חֶלֶק שֶׁל אֶחָד
 מִעֲשָׂרָה הוּא שִׁיעוֹר הַתּוֹסֶפֶת שִׁישׁ לְהוֹסִיף הֵן לְעִשְׂרֵה דָּלָה וְהֵן
 לְעִשְׂרִים דִּבְשָׁה, וְאִם כֵּן גַּם בַּעֲשָׂרִים דִּיבֵשׁ הַהוֹסֵפָה הִיא רַק אֶחָד
 מִעֲשָׂרָה וְהֵינּוּ אֶחָד מִמֵּאֵתִים. מִסְּקֵנָה הַגְּמָרָא: תִּיקוּ.
 הַגְּמָרָא מְבִיאָה דְּבָרֵי אַגְדָּה בַּעֲנֵין חֲמוּרָה הָעוֹן שֶׁל מִשְׁקוֹלוֹת שֶׁאֵין
 כְּהַלְכָה: אֵמֵר רַבִּי לִוִּי, קִשָּׁה עֹנֵשׁן שֶׁל מִדּוֹת, יוֹתֵר מִעֹנֵשׁן שֶׁל
 עֲרִית. שֶׁהָאֵל אִיסוּרֵי עֲרִית, וְאֵמֵר בְּרַךְ (וּיְקָרָא כו) 'כִּי אֵת כָּל
 הַתּוֹעֲבוֹת הָאֵל עֲשֵׂה' וגו', הִרִי שֶׁהַפְּסוֹק מְכַנֶּה אֶת עֵינֵי הָעֲרִית
 בִּלְשׁוֹן 'אל', וְזֶה הַמְּרָמִים בַּמְּדוּת נֶאֱמָר בְּרַךְ (דְּרַבִּים כה טו) 'כִּי תוֹעֲבַת